

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» (М. ЛЬВІВ, УКРАЇНА)
НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ (М. РИМ, ІТАЛІЯ),
ЛЮБЛІНСЬКА ПОЛІТЕХНІКА (М. ЛЮБЛІН, РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)**

**Освітній процес у вищій школі
та шкільній освіті у воєнний час: інтеграція
України до Європейського простору вищої освіти
(ЕНЕА) через призму європейських моделей освіти
TeLSAC та PERFORMER**

**Матеріали Міжнародної науково – практичної конференції
4 -5 травня 2022 року**

Львів – 2022

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації
Національний університет «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна)
Науковий інститут психології освіти та виховання (м. Рим, Італія)
Люблінська Політехніка (м. Люблін, Республіка Польща)

Освітній процес у вищій школі
та шкільній освіті у воєнний час: інтеграція України до Європейського
простору вищої освіти (EHEA) через призму європейських моделей освіти
TeLSAC та PERFORMER

Матеріали Міжнародної науково – практичної конференції
4 -5 травня 2022 року

Львів – 2022

УДК 378-377 (06)

Освітній процес у вищій школі та шкільній освіті у воєнний час: інтеграція України до Європейського простору вищої освіти (EHEA) через призму європейських моделей освіти TeLSAC та PERFORMER: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, 4 – 5 травня 2022 року)/ за ред. Ю.М. Козловського, О.М. Ієвлева, Т.М. Горохівської, М.Ф. Криштановича, О. Якимець; за заг. ред. О.М. Ієвлева. Львів, 2022. 71 с.

Рекомендовано до друку кафедрою педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка» (протокол № 10 від 11 травня 2022 р.)

Редакційна колегія:

Козловський Ю.М., доктор педагогічних наук, професор (голова) (м. Львів, Україна)
Ієвлев О.М., доктор педагогічних наук, доцент (м. Львів, Україна) (заступник голови)

Муқан Н.М., доктор педагогічних наук, професор (м. Львів, Україна)

Горохівська Т.М., доктор педагогічних наук, доцент (м. Львів, Україна)

Криштанович М.Ф., доктор наук з державного управління, професор (м. Львів, Україна)

Якимець О., доктор психології (м. Рим, Італія).

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції відображають проблеми організації освітнього процесу у вищій школі та шкільній освіті у воєнний час із використанням європейських моделей освіти TeLSAC та PERFORMER в умовах інтеграції України до Європейського простору вищої освіти (EHEA)

Адресується науковцям, педагогам практикам, керівникам, методистам закладів вищої, фахової передвищої, професійної, загальної середньої освіти та працівникам інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Матеріали, що включено до збірника, подано у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Рецензенти:

Сікорський П.І., доктор педагогічних наук, професор

Швай Р.-М. І., доктор педагогічних наук, професор

Калінська О.П., кандидат педагогічних наук, доцент

© Національний університет «Львівська політехніка», 2022

© Автори матеріалів конференції, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
ПОБУДОВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В 21-МУ СТОЛІТТІ ЗА ДОПОМОГОЮ МОДЕЛЕЙ ТЕЛСАК ТА ПЕРФОРМЕР Фаусто Презутті	7
ОСВІТА ПРОТИ СУЧАСНОГО НАСИЛЬСТВА Франціско Імбернон	12
ВИХОВАННЯ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ У СПОРТИВНІЙ ШКОЛІ Анна Жукова	14
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ТРАВМІВНИХ СИТУАЦІЙ Ірина Крашеніннік	23
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ Маргарита Носкова	25
НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ГАЛУЗІ «КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО» В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ Наталія Дядюх-Богатько	29
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ Анна Павлик	32
WAYS TO IMPROVE QUALITATIVE OF TRAINING OF STUDENTS OF PHYSICAL AND MATHEMATICAL SPECIALTIES Olena Soia	37
З ДОСВІДУ РОБОТИ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ Євгенія Кочерга	40
ОСВІТА У СУЧАСНОМУ КОЛЕДЖІ У ВОЄННИЙ ЧАС З ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ Оксана Галевич, Тетяна Мандрика	43
ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ Ірина Бабійчук, Олена Косовець	47
ТВОРЧА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ТА ВАРІАТИВНІСТЬ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН СПЕЦІАЛЬНОСТІ 022-ДИЗАЙН В РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО СТАНУ Віолетта Радомська	50
ОСВІТНІ ОНЛАЙН РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ВЕБТЕХНОЛОГІЙ УЧНІВ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ Дарія Орлюк, Олена Косовець	55

МОДЕЛЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ СПІВРОБІТНИЦТВА В УПРАВЛІННІ ПРОФЕСІЙНИМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ Оксана Калінська	59
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА В КОНТЕКСТІ МОДЕЛІ КОМПЕТЕНТІСНОГО НАВЧАННЯ TELSAC В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ Олександр Ієвлєв	62
ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ Галина Груць	64
УХВАЛА МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО – ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У ВИЩІЙ ТА ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ У ВОЄННИЙ ЧАС : ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ (ЕНЕА) ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОДЕЛЕЙ ОСВІТИ TELSAC ТА PERFORMER»	68
ПРОЄКТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ – (ЕНЕА): МОДЕЛІ TeLSAC ТА PERFORMER	69

ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

Галина Груць
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
Тернопіль (Україна)
hrutsg@ukr.net

Актуальність проблеми визначення ціннісних орієнтирів університетської освіти зумовлена соціальною ситуацією розвитку сучасного світу, зокрема, війною в Україні, яка знову об'єктивувала проблеми аксіології, що вкотре дискутуються: питання виникнення та еволюції цінностей, ієрархії й домінування ціннісних систем.

Взаємозв'язок аксіології (традиційно усталених, базисних цінностей української вищої освіти) та інноватики (наприклад, діджиталізація освітнього простору, дистанційне навчання) визначає сутнісні параметри розвитку університету (старе у новому). У цьому сенсі стає зрозумілим особливе значення ціннісних орієнтацій. Є підстави розрізняти принаймні два органічно пов'язаних елементи: ті цінності, на які у близькому чи віддаленому майбутньому повинна орієнтуватися сфера освіти, та формування у процесі освіти «предметних» і «суб'єктних» цінностей, цінностей її розвитку. Таким чином, університетська освіта є фундаментальною науково-практичною основою формування у молодого покоління реальних уявлень про справжні й уявні цінності життя й діяльності, які відображають соціальні, правові та моральні норми суспільства.

Аксіологічний підхід як методологічна база дослідження проблем університетської освіти дозволяє визначити склад та ієрархію цінностей, які не лише надають спрямованості майбутній професійній діяльності студента, але й визначають його взаємодію зі світом та людьми. Завдяки своїй ціннісно-орієнтувальній функції, освітній процес вводить студентів у сферу світоглядного осмислення соціальної та освітньої реальності.

Вибудовуючи стратегію розвитку університетської освіти в Україні, спершу необхідно означити базисні цінності університетської освіти. До них належать:

- академічні цінності – інституційна незалежність, фундаментальність, інтелектуальний розвиток, академічні свободи, академічна солідарність (колегіальність), академічна доброчесність, сприяння зростанню інновацій, професійна компетентність, нові парадигми викладання та дослідження, академічна відповідальність, єдність освітнього та дослідницького процесу, академічна мобільність, критичне мислення, наставницька модель взаємин викладач-студент (залучення до наукових шкіл);

- цінності особистісного зростання та благополуччя – самовизначення, самореалізація, самоцінність, вмотивованість, індивідуальність, суб'єкт-суб'єктні взаємини, безперервність освіти, адекватність людини відповідно до середовища та ситуації, професійна мобільність, здоров'язбереження, стресостійкість, професійна соціалізація, корпоративність, конкурентоспроможність випускника;

- національні цінності – українська ідея, державна незалежність України, самопожертва в боротьбі за свободу нації, патріотизм, готовність до захисту Батьківщини, єдність поколінь на основі віри в національну ідею, почуття національної гідності, історична пам'ять, пошана до державних та національних символів, до Державного гімну України, любов до рідної культури, мови, національних свят і традицій, протидія антиукраїнській ідеології;

- цінності громадянського суспільства – свобода, демократія, відкритість, соціальна справедливість, толерантність, самоідентифікація, етичність, культурна різноманітність, соціальна відповідальність, готовність до захисту індивідуальних прав і свобод інших людей, готовність захищати суверенітет України, культура соціальних і політичних стосунків, самовідповідальність людини, повага до демократичних виборів і демократично обраної влади;

- організаційні цінності – прийняття рішень на основі узгодження думок та інтересів, свобода у здійсненні наукових досліджень, статусна ієрархія, заснована на принципі наукового авторитету, технологічність освітньої діяльності, стандартизація якості освіти (освітніх програм), створення матеріальних цінностей та знань, конкурентоспроможність університету, доступність освітніх програм для зарубіжних студентів, стратегічне партнерство університету та бізнес-структур.

Принципово необхідним у зв'язку з цим є звернення до поняття аксіологізації – провідної сучасної тенденції розвитку університетської освіти в стрімкому світі.

Від того, наскільки розвинений аксіологічний потенціал студента університету, значною мірою залежить його професійне життя та якість його професійної діяльності. Розвиток аксіологічного потенціалу особистості студента передбачає якісні зміни у ціннісному ставленні до навчальної діяльності (формування цілісного та ціннісного Образу світу, до самого себе (становлення Образу «Я»), до майбутньої професійної діяльності (проєктування Образу майбутньої діяльності). Це стає реальністю, якщо засвоєвані студентами цінності надають пізнання, співпраці, творчості та самореалізації ціннісної орієнтації.

Розвиток аксіологічного потенціалу студентів, які мають суб'єктивну ціннісну систему, може бути досягнутий, якщо:

- в освітньому процесі університету передбачено актуалізацію ціннісного змісту освіти;

- в освітньому середовищі університету забезпечується ціннісне самовизначення майбутнього спеціаліста;

- реалізовано аксіологічну функцію виробничої практики;

- упроваджено просторово-часову модель, яка відображає логіку розвитку аксіологічного потенціалу на наступних пов'язаних між собою стадіях: адаптація, орієнтація та персоналізація;
- освоєння фундаментальних знань та сучасних інформаційних технологій базується на інтеграції інтелектуальних, комунікативних та креативних умінь студента.

Стратегія діяльності викладача університету щодо розвитку аксіологічного потенціалу майбутнього спеціаліста стає ефективною тоді, коли актуалізоване студентом загальнокультурне та спеціальне знання, входячи до структури цінності як полюса ціннісного відношення, використовується ним для оцінки своєї адаптованості до умов вишівського навчання, свого самовизначення внаслідок морального вибору цінностей та дій щодо здійснення майбутньої професійної діяльності, академічної зрілості як результату становлення в нього ціннісних орієнтацій, без яких знання залишаються нереалізованими, а ескіз «потрібного майбутнього» – життя, гідне людини – не виникне.

Аксіологічна парадигма педагогіки базується на новому осмисленні процесу освіти як сходження самої особистості до цінностей культури та науки на основі загального філософського діалектичного закону підвищення потреб. Ціннісне самовизначення особистості здійснюється у трьох особистісних підпросторах пошуку:

- когнітивний підпростір – простір знань, вибору та присвоєння цінностей культури й освіти на основі аксіологічно-акцентованих ідей та цінностей освіти;

- емотивний підпростір – простір ціннісних орієнтацій, самоактуалізації, самоосвіти, самодії та саморозвитку особистості. Це простір, де відбувається переоцінка цінностей, становлення особистісного ставлення до свого місця та ролі у світі, формується образ «Я», відповідно до якого особистість прогнозує і проектує своє майбутнє;

- діяльнісний підпростір – це широкий простір вибору життєвих орієнтирів, розвитку прогностичних здібностей, визначення ідеалів і моделей майбутнього життя й діяльності, в якому особистість усвідомлює цілі та сенси майбутнього життя, вибудовує та реалізує його проєкт.

Критеріями та показниками ціннісного самовизначення особистості в освіті виступають:

- когнітивний (знання про світ, про себе, час, мету і сенс життя);
- емотивний (ціннісне ставлення до майбутньої життєдіяльності, ціннісні орієнтації особистості);
- діяльнісний (сукупність умінь цілепокладання, планування, проєктування, вибору, побудови тимчасової перспективи життєдіяльності, розробки та реалізації проєктів).

Особливе місце у аксіологічній парадигмі університетської освіти займає проблема ціннісного самовизначення студентів. Найважливішими принципами побудови університетської освіти, що сприяють ціннісному самовизначенню

особистості студента та викладача є: відкритість, безперервність, свобода та відповідальність, творчість, корпоративність, мобільність, толерантність, аксіологічність, кроскультурність, амбівалентність і фундаментальність.

Отже, нині одним із стратегічних орієнтирів розвитку вищої освіти є аксіологічна парадигма педагогіки. Аксіологія освіти – перспективний науковий напрямок, що відповідає на багато запитань, завдяки розв’язанню яких можна знайти резерви підвищення якості освіти. Основним резервом підвищення якості освіти у контексті аксіології виступає особистісний потенціал студента та викладача університету.

Література

1. Арендт Х. Криза виховання і освіти. К.: Дух і Літера, 2002. С.181-204.
2. Груць Г. М. Любов як головна цінність формування особистості студентів. II Міжнародна науково-практична конференція «Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід». Збірник тез. Тернопіль, 18-19 червня 2020, С. 89-92.
3. Груць Г. Релігійно-духовні цінності як умотивовані потреби розвитку особистості студентів: історичний аспект. Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка». Актуальні питання. HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers. Випуск 35. Том 2. ISSUE 35. VOLUME 2. С. 238–247.
4. Груць Г. Ціннісно-сміслові основи сучасного освітнього процесу: постановка проблеми. Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід : збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 року, м. Тернопіль. ТНПУ ім. В.Гнатюка. / Ред. кол.: Морська Н. Л., Поперечна Г. А., Литвин Л. М. Тернопіль : Вектор, 2021. С. 214–218.
5. Ткачова Н.О. Аксіологічний підхід до організації педагогічного процесу в загальноосвітньому навчальному закладі. Луганськ: ЛНПУ ім. Т.Г. Шевченка, 2006. 300 с.
6. Філософські абрисы сучасної освіти: Монографія / Авт. кол.: Предборська І., Вишинська Г., Гайденко В., Гамрецька Г. та ін.; За заг. ред. І. Предборської. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 226 с.

УХВАЛА
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО – ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У ВИЩІЙ ТА ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ У ВОЄННИЙ ЧАС :
ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
(ЕНЕА) ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОДЕЛЕЙ ОСВІТИ TELSAC ТА
PERFORMER»

(4-5 травня 2022 року, м. Львів)

Міжнародну конференцію проведено 04 та 05 травня 2022 року в Національному університеті «Львівська політехніка» (з онлайн-трансляцією) кафедрою педагогіки та інноваційної освіти Інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів, вул. В. Чорновола, б. 57, 36 навчальний корпус). В рамках конференції відбулися 2-а міжнародних науково-практичних семінари: «Побудова освітнього процесу у вищій школі у час війни: психо-педагогічні та дидактичні аспекти викладання та навчання», «Школа як місце психологічної безпеки для вчителів та учнів: освітній процесу у час війни».

З вітальним словом до учасників конференції звернулися: Володимир Ортинський – д. ю. н., професор, Заслужений юрист України, директор Інституту права, психології та інноваційної освіти Львівської політехніки та Фаусто Презутті – д-р психології, професор психології, президент Наукового інституту психології освіти та виховання та Європейського центра освіти (I.S.P.E.F. – E.C.E.) (м. Рим, Італія).

УХВАЛИЛИ:

1. В умовах інтеграції системи освіти України до європейського простору вищої освіти (ЕНЕА) визнати доцільним впровадження освітніх моделей TeLSAC і PERFORMER у вітчизняних закладах освіти.

2. Освітній процес у вищій та шкільній освіті у воєнний час доцільно здійснювати із використанням технологій дистанційного навчання із врахуванням психічних станів учасників освітнього процесу.

3. Реалізація освітніх моделей TeLSAC і PERFORMER у вітчизняній системі освіти сприятиме підвищенню якості освітнього процесу, в тому числі шляхом встановлення більш тісних зв'язків із місцевими громадами.

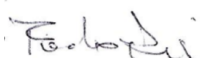
4. Керівництву закладів освіти, керівникам їх підрозділів звернути увагу на необхідність створення безпечних і нешкідливих умов праці викладачів/вчителів в умовах воєнного часу.

5. Вважати за доцільне створити широку мережу, що включатиме заклади вищої та середньої освіти, для реалізації спільних освітніх і наукових проєктів при впровадженні освітніх моделей TeLSAC та PERFORMER.

6. Визначити базовою щодо впровадження освітніх моделей TeLSAC та PERFORMER в Україні кафедру педагогіки та інноваційної освіти Інституту права психології та інноваційної освіти Інституту права, психології та інноваційно освіти Національного університету «Львівська політехніка».

Президент Н.І.П.О.В.

Фаусто ПРЕЗУТТІ

Завідувач кафедри ППО

Інституту ППО

Юрій КОЗЛОВСЬКИЙ

